

DE SCHELLINGWOUDEBRUG

IN DE SERIE 'BRUGGEN IN DE KUNST' VAN DE HAND VAN MICHEL M. BAKKER

volgt hier de tweede aflevering met als onderwerp de Schellingwouderbrug bij Amsterdam, waarin de verschillen in beleving van brug en omgeving in de afgelopen vijftig jaar aan de orde komen.

HET KUNSTWERK VAN RIJKSWATERSTAAT

De Schellingwouderbrug vormt een markant beeld in de gaandeweg sterk gedynamiseerde randen van Amsterdam. In opdracht van het Ministerie van Verkeer en Waterstaat ontwierp de toenmalige Directie Bruggen deze overbrugging van het Buiten IJ. Het Zeeburgereiland van Amsterdam-Oost werd ter hoogte van het dorp Schellingwoude ermee met Amsterdam-Noord verbonden: de eerste vaste verbinding tussen Noord en 'de stad'. Het geheel bestaat uit twee betonnen opritten van het vasteland naar de brug (de aanbruggen Zuid en Noord), een boogbrug en een dubbele basculebrug. De benodigde 660 balken van

voorgespannen beton werden door de aannemer Werkspoor Amsterdam in een zogeheten veldfabriek gemaakt. Dergelijke dicht bij de bouwplaats gelegen veldfabrieken paste men in de jaren vijftig en zestig van de vorige eeuw toe. Deze verkeersbrug in de stadsrondweg van Amsterdam kwam in 1957 tot stand. Van 2011 tot en met 2014 voerde men renovatiewerkzaamheden uit. De Schellingwouderbrug kreeg daarbij een nieuwe boogconstructie en nieuwe beweegbare delen. Ook vernieuwde men de aanbruggen. Verder is het fiets- en voetpad verbreed en is er een duidelijkere scheiding tussen de rijstroken aangebracht.

Schellingwouderbrug, geschakelde foto's, 1975, afmeting ca. 2,00 m x 0,50 m, privébezit.

HET KUNSTWERK VAN FRANS TEGEL

"Schellingwouderbrug" is een werk uit 1975. De brug fungeerde met zijn weidse omgeving als plaats van handeling voor een serie conceptuele werken met als thema 'elkaar fotograferende camera's'.

Ook op andere plekken werd hetzelfde thema van de elkaar fotograferende camera's uitgewerkt, bijvoorbeeld langs het Amsterdam-Rijnkanaal en op het Amsterdamse Waterlooplein.

Schellingwouderbrug, olieverf op linnen, 1975, afmeting 0,60 m x 0,60 m, privébezit.

Bij de Schellingwouderbrug werd met behulp van twee camera's, aan weerszijden van het midden van de brug en bediend door twee fotografen (de andere fotograaf was Peter Kok), gelijktijdig in zeven opnamen, steeds om de 30 graden, de één van rechts naar links, de ander van links naar rechts, de 360 graden van de omgeving inclusief de brug met het toevallig aanwezige verkeer en de camera's vastgelegd.

Indertijd leverde deze actie een geschakelde opname van de toen actuele situatie. Nu, veertig jaar later, heeft de voorstelling nog meer diepgang gekregen doordat er met het verstrijken van de jaren ook sprake is van historische elementen. Zoals het gebruik van de specifieke technische mogelijkheden van toen, omdat het in één keer vastleggen van een panorama immers nog niet tot de mogelijkheden behoorde. Men herkent ook de kenmerkende analoge zwart-wit fotografie met het afdrukken van foto's in een donkere kamer. Ook historisch kan men het type auto's noemen dat toevaligerwijze in beeld kwam alsmede de veranderde bebouwing op de achtergrond.

Naast een weergave in foto's bestaat er ook een schilderij van het centrale deel met de tegenover elkaar geplaatste camera's. Het schilderij is opgebouwd met een zevental grijs tinten en het geeft hiermee enigszins realistisch de oorspronkelijke, fotografische opname weer.

Frans Tegel is psycholoog en beeldend kunstenaar. Hij is afgestudeerd aan de Universiteit van Amsterdam in Psychologie, Wetenschapsfilosofie en Kunstgeschiedenis. Voor hem is kunst bij uitstek het terrein waarop hij zich geheel vrijelijk kan bewegen, waarbij de 'vrijheid van denken' het belangrijkste instrument is.

Het werk van Tegel is sterk conceptueel van aard, waarbij de thema's variëren van traditionele onderwerpen (zoals het landschap, het portret of het naakt) tot contemporaine items geïnspireerd door psychologie, filosofie, beeldende kunst.